

Η ΠΡΟΚΑΤΑΚΛΥΣΜΙΑΙΑ ΑΘΗΝΑ, ΟΠΩΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ Ο ΠΛΑΤΩΝ

Τέλεια ανάπτυξη ὄλων τῶν ἐπιστημῶν καὶ ἰσότητα μεταξύ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν

Ἡ γνῶσις καὶ ἡ γνῶσις μας γύρω ἀπὸ τὸν παγκόσμιον προκατακλυσμιαῖον Αἰγιακὸν (Πελασγικὸν) Πολιτισμὸν θεωρεῖται περιορισμένη ἕως ἐλάχιστης καὶ συνήθως «μυθικοῦ» περιεχομένου, στὸ κείμενον ποῦ ἀκολουθεῖ θὰ ἐπιχειρήσουμε, στηριζόμενοι στὶς σχετικὰς ἀναφορὰς τοῦ Πλάτωνος, νὰ δώσουμε τὴν πληρέστερη δυνατὴ εἰκόνα ἐνὸς πολιτισμοῦ καὶ μιᾶς ὁλόκληρης ἐποχῆς, ποῦ ἐξαλείφθηκε πρὶν ἀπὸ 11.600 χρόνια περίπου. Ἐκ προοιμίου σημειώνουμε ὅτι γιὰ νὰ ἀναδείξουμε τὴν «ἄγνωστη» αὐτὴ ἱστορικὴ γνῶσις, προχωρήσαμε σὲ ἀπλή σύνθεσι ἀποσπασμάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ φιλοσόφου, τὰ ὁποῖα βρίσκονται σκόρπια στὰ ἔργα τοῦ «Νόμοι», «Τίμαιος» καὶ «Κριτίας».

Ἡ ἐξιστόρησις τοῦ Πλάτωνος συνοδεύεται μὲ διευκρινήσεις του, ὅτι τὰ λεγόμενα του ἀπληροῦν πραγματικὰ γεγονότα¹. Ὁ φιλόσοφος δείχνει πῶς ἐπιθυμοῦσε νὰ ὑπογραμμίσῃ στὸν ἀναγνώστη, ὅτι καταγράφει ἱστορία καὶ ὄχι μῦθος μὲ ἀλληγορικὴ σημασίαν. Ἄκόμα μαθαίνουμε², ὅτι ὁ Σόλων εἶχε σκοπὸ νὰ συνθέσῃ τὴν προκατακλυσμιαῖαν ἱστορίαν σὲ ἔπος, πρᾶγμα ποῦ τελικὰ ἀμέλησε ἐξαιτίας «τῶν ἐξεγέρσεων καὶ τῶν ἄλλων δεινῶν ποῦ θρῆκε ἐδῶ (στὴν Ἀθήναν) κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του». Ὁ Κριτίας σημειώνει, ὅτι, ἂν τελικὰ ὁ Σόλων ἔγραφε τὸ ἔπος του, θὰ ἦταν ἀνώτερον τόσο τῶν ὁμηρικῶν ἔργων ὅσο καὶ τῶν ὄσων ἔγραψε ὁ Ἡσίοδος. Ὁ Σόλων ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἀρχόντων στὴν Ἀθήναν τὸ 594 π.Χ. καὶ ἀνέλαβε νὰ διγάγῃ τὴν πόλιν ἀπὸ τὸ πολιτικὸν καὶ κοινωνικὸν ἀδιέξοδον, στὸ ὁποῖον εἶχε περιέλθει. Ἡ ἀνάληψις αὐτῆς τῆς εὐθύνης ἀπὸ μέρους του σταθίθη καὶ ἡ αἰτία, ποῦ δὲν συνέγραψε ποτὲ τὴν προκατακλυσμιαῖαν ἱστορίαν.

Γιατί τὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα σώθηκαν στὴν Αἴγυπτον

Σύμφωνα μὲ τὸ πλατωνικὸν κείμενον³, ἓνας Αἰγύπτιος ἱερεὺς ἐξήγησε στὸ Σόλων ὅτι ἐξαιτίας μεγάλων φυσικῶν καταστροφῶν, ποῦ συνέβησαν στὸ παρελθόν, ὁ πολιτισμὸς καταστράφηκε πολλὰς φορὰς καὶ ἄρχισε πάλιν ἀπὸ τὴν ἀρχήν. Σὲ ὅλες αὐτὰς τὰς «θεομηνίας» ἡ Αἴγυπτος λόγῳ τῆς γεωγραφικῆς τῆς θέσεως πάντα προ-

1. Πλάτων, «Τίμαιος», 20e. Ἡ ἴδια διευκρίνισις ἐπαναλαμβάνεται καὶ παρακάτω στὸν «Τίμαιος»: «Καὶ εἶναι πάρα πολὺ σημαντικόν, ὅτι δὲν πρόκειται γιὰ κατασκευασμένον μῦθον ἀλλὰ γιὰ ἀληθινὴν ἱστορίαν» («Τίμαιος», 26e).

2. Πλάτων, «Τίμαιος», 21c.

3. Πλάτων, «Τίμαιος», 21e. Τὰ ἐπόμενα ἀποσπάσματα ἐλήφθησαν ἀπὸ τὸ ἴδιον ἔργον (22 b - 24 b-c).

στατευόταν σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν ἑλλαδικὸ χῶρο, ποὺ πάντα βρισκόταν στὴν κυριολεξία στὸ «μάτι τοῦ κυκλώνα»⁴. Αὐτὸ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα ἡ γνώση νὰ διασφύζεται στὴν Αἴγυπτο, ἐνῶ στὴν Ἑλλάδα ἡ καταστροφή ἦταν ὀλοκληρωτική. Ὁ ἴδιος ἱερέας κατέληξε: «πέφτουν ἐπάνω σας (ἐννοεῖ τοὺς Ἕλληνες) οἱ καταιγίδες τοῦ οὐρανοῦ σὰν ἐπιδημία, ποὺ ἐπανερχεται πάλι καὶ πάλι σὲ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα καὶ σὰς ἀφήνουν μόνο μὲ τοὺς ἀγράμματους καὶ τοὺς ἀκαλλιέργητους. Καὶ ἔτσι ξεκινάτε πάλι ἀπὸ τὴν ἀρχή, σὰν νὰ ξανανιώνετε, χωρὶς νὰ ξέρετε ὅσα ἔγιναν παλαιότερα ἐδῶ ἢ στὴν χώρα σας. Ὅσα λοιπὸν μόλις μᾶς διηγήθηκες, Σόλων, γιὰ τὶς δικές σας γενεαλογίες, δὲν εἶναι παρὰ παιδικὰ παραμύθια. Θυμάστε μόνο ἓναν κατακλυσμὸ, ἐνῶ ἔγιναν πολλοὶ στὸ παρελθόν».

Ἀμέσως μετὰ, στὸ ἴδιο κείμενο, ὁ Αἰγύπτιος ἱερέας ἐπισημαίνει, ὅτι οἱ προκατακλυσμαῖοι πρόγονοι τῶν Ἀθηναίων ἦταν τὸ εὐγενέστερο ἀνθρώπινο γένος, ὁ πολιτισμὸς τοὺς δὲ ἦταν ὁ πλεόν ἀναπτυγμένος ἐκείνης τῆς ἐποχῆς:

«Καὶ δὲν ξέρετε ἀκόμη ὅτι στὴ χώρα μας ἔζησε κάποτε τὸ ὠραιότερο καὶ τελειότερο γένος ἀνθρώπων. Ἀπὸ τὸ γένος αὐτὸ προέρχεσαι ἐσὺ καὶ ἡ πόλη σου, ἀπὸ τὸ λίγο σπέρμα ποὺ διασώθηκε. Ἀλλὰ ἐσεῖς δὲν γνωρίζετε τίποτε γι' αὐτό, γιατί ἀπὸ τοὺς ἐπιζῶντες πολλὲς γενιὲς χάθηκαν, χωρὶς νὰ ἀφήσουν πίσω τοὺς γραφές. Πραγματικά, Σόλων, πρὶν ἀπὸ τὸν πιὸ μεγάλο κατακλυσμὸ ὑπῆρξε μία ἐποχή, ποὺ ἡ πόλη τῶν σημερινῶν Ἀθηναίων ἦταν ἡ πρώτη στὸν πόλεμο ἀλλὰ καὶ ἡ πόλη μὲ τὴν καλύτερη νομοθεσία. Γιὰ τὰ ἐπιτεύγματα καὶ τὸ πολίτευμά της λέγεται, πῶς ἦταν ὅ,τι καλύτερο ἀκούστηκε ποτὲ στὴν οἰκουμένη καὶ ἔφθασε ὡς ἐμᾶς».

Πολιτειακὴ ὀργάνωση τῆς προκατακλυσμιαίας Ἀθήνας

Ὅπως ἦταν ἀναμενόμενο, τὰ λόγια τοῦ Αἰγύπτιου ἱερέα συνάρπασαν τὸν Σόλωνα, ὁ ὁποῖος ζήτησε νὰ μάθῃ περισσότερες λεπτομέρειες σχετικὰ μὲ τὸ παρελθόν. Ὁ ἱερέας δέχτηκε μὲ εὐχαρίστηση νὰ συνεχίσῃ τὴ διήγηση, ἐπισημαίνοντας ὅτι ἡ πόλη τῆς Σάιδας στὸ Δέλτα τοῦ Νεῖλου ἦταν προκατακλυσμαῖα ἀποικία⁵ τῶν Ἀθηναίων. Σύμφωνα μὲ τὰ ἀρχεῖα τοῦ ναοῦ ἡ Σάις εἶχε ἱδρυθῆ 8.000 χρόνια πρὶν τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Σόλωνα στὴν Αἴγυπτο (595 π.Χ.). Τὰ ἴδια

4. Ὁ ἱερέας ποὺ συναναστράφηκε ὁ Σόλων στὴν Αἴγυπτο, σύμφωνα μὲ τὸν Πλούταρχο, ὠνομαζόταν Σόγχις: «Λένε λοιπὸν πῶς ὁ Σόλων (ἄκουσε τὴ διδασκαλία) τοῦ Σόγγιτος ἀπὸ τῆ Σάιδα» («Περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος», 354E). Ἡ πληροφορία αὐτὴ εἶναι ἰδιαιτέρα σημαντικὴ, ἂν ἀναλογιστῆ κανεὶς ὅτι ὁ Πλάτων δὲν ἀναφέρει πουθενὰ τὸ ὄνομα τοῦ ἱερέα, μὲ τὸν ὁποῖο μίλησε ὁ Σόλων· ἀπλᾶ τὸν ἀναφέρει μὲ τὸ ἀξίωμά του. Γιὰ νὰ γνωρίζῃ ὁ Πλούταρχος τὸ ὄνομα, σημαίνει ὅτι εἶχε στὴ διάθεσή του στοιχεῖα, ποὺ ἀπεδείκνυαν ὄχι μόνο τὸ ταξίδι τοῦ Σόλωνα στὴν Αἴγυπτο, ἀλλὰ καὶ ποὺ ἐπιβεβαίωναν, προφανῶς διασταύρωναν καὶ ἐπιβεβαίωναν καὶ τὰ ὅσα ἐξιστορεῖ ὁ Πλάτων στὸν «Τίμαιο».

5. Ὁ Πλάτων ἀναφέρει: «Ἡ μεγαλύτερη πόλη τῆς ἐπαρχίας εἶναι ἡ Σάις, ἀπὸ ὅπου κατὰγεται καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀμασις. Προστάτιδα τῆς πόλης εἶναι μιὰ θεὰ ποὺ ὀνομάζεται στὰ Αἰγυπτιακὰ Νηῖθ καὶ στὰ Ἑλληνικά, ὅπως λένε οἱ ντόπιοι, Ἀθηναῖα· καὶ αὐτὸ τοὺς κάνει νὰ ἀγαποῦν πολὺ τοὺς Ἀθηναίους καὶ νὰ ἰσχυρίζονται πῶς εἶναι κατὰ κάποιον τρόπο συγγενεῖς τους» («Τίμαιος», 21e). Τὴν πληροφορία περὶ συγγένειας καὶ ἀθηναϊκοῦ ἀποικισμοῦ τῆς Αἰγύπτου ἐπιβεβαιώνει καὶ ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης: «Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο κι οἱ Ἀθηναῖοι, ποὺ ἔκτισαν στὴν Αἴγυπτο μιὰ πόλη ποὺ ὠνομαζόταν Σάις, δοκίμασαν τὴν ἴδια ἄγνοια ἐξ αἰτίας τοῦ κατακλυσμοῦ» («Ἱστορικὴ Βιβλιοθήκη» Ε', 57, 5).

ἀρχαία ἤθελαν τὴν Ἀθήνα κατὰ χίλια χρόνια ἀρχαιότερη, ἄρα – ὅπως ἐπισημαίνει ὁ ἴδιος ἱερέας – ἡ διήγηση του ἀναφερόταν στοὺς Ἀθηναίους πού ἔζησαν 9.000 χρόνια πρῖν, δηλαδή περίπου στὸ 9.600 π.Χ. Μάλιστα ὁ συγγραφέας τοῦ «Τίμαιου» σημειώνει, ὅτι ὁ Σόλων ἐκτὸς ἀπὸ ἀκροατῆς εἶδε καὶ μελέτησε τὰ ἴδια τὰ κείμενα, πού φυλάγονταν στὸ ναὸ καὶ ἐξιστοροῦσαν τὴν προκατακλυσμαία ἱστορία⁶. Στὴ συνέχεια ὁ ἱερέας περιγράφει τὴν πολιτειακὴ ὁργάνωση τῆς προκατακλυσμαίας Ἀθήνας: «Πρόσεξε λοιπὸν τοὺς νόμους τοὺς καὶ σύγκρινέ τοὺς μὲ τοὺς δικούς μας. Θὰ δοῖς ἐδῶ σ' ἐμᾶς πολλὰ κοινὰ σημεῖα μὲ τοὺς θεσμοὺς πού προϋπήρχαν κάποτε στὴν πόλη σας. Πρῶτ' ἀπ' ὅλα τὸ γένος τῶν ἱερέων διαχωρίζεται ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους πολῖτες· ἀκολουθοῦν οἱ τεχνῖτες – ὅπως θὰ δῆς ἢ κάθε ἐπαγγελματικὴ ὁμάδα ἀσκεῖ τὴν τέχνη της μόνη καὶ χωρὶς νὰ ἀναμειγνύεται μὲ τίς ἄλλες – καὶ στὴ συνέχεια οἱ δοσκοί, οἱ κνηγοὶ καὶ οἱ γεωργοί. Ὅσο γιὰ τὸ γένος τῶν πολεμιστῶν θὰ ἔχεις προσέξει δέδαια πῶς ἐδῶ εἶναι διαχωρισμένο ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα γένη καὶ ὁ νόμος δὲν τοῦ ἐπιτρέπει νὰ ἀσχολῆται παρὰ μόνον μὲ τὸν πόλεμο».

Ὡστόσο ἀναλυτικὴ περιγραφή τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτειακῆς ὁργάνωσης τῆς προκατακλυσμαίας Ἀθήνας δίνεται στὸν ἄλλο πλατωνικὸ διάλογο, τὸν «Κριτία», ὁ ὁποῖος θεωρεῖται συνέχεια τοῦ «Τίμαιου» (τὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Κριτία» πού ἀκολουθοῦν βλ. 110 c - 112 e): «*Ἦταν λοιπὸν ἐγκατεστημένοι τότε σὲ τούτῃ τῇ χώρᾳ καὶ οἱ ἄλλες ὁμάδες τῶν πολιτῶν, πού ἀπασχολοῦνταν μὲ τίς τέχνες καὶ στὸ νὰ προμηθεύονται τὰ τρόφιμά τους ἀπὸ τῆ γῆ. Ὅσο γιὰ τὴν τάξη τῶν πολεμιστῶν, αὐτὴ ἀποτελοῦνταν ἀπὸ ἄνδρες πού εἶχαν θεία καταγωγή. Ἡ τάξη αὐτὴ ἐξ ἀρχῆς χωρίστηκε ἀπὸ τίς ἄλλες καὶ κατοικοῦσε σὲ χωριστὸ μέρος· εἶχε δὲ ὅλα τὰ χρειαζόμενα γιὰ τὴ συντήρηση καὶ τὴ μόρφωσή της. Κανεὶς ἀπὸ αὐτὴ τὴν τάξη δὲν εἶχε κανένα εἶδος ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας, θεωροῦσαν δὲ ὅλα τὰ πράγματα πῶς ἦταν κοινὰ σὲ ὅλη τὴν ὁμάδα καὶ δὲν θεωροῦσαν καθόλου σωστὸ νὰ δέχονται ἀπὸ τοὺς ἄλλους πολῖτες τίποτε ἄλλο ἐξὸν ἀπὸ μπόλικα τρόφιμα. Ἐκαμαν δὲ ὅλες τίς δουλειές καὶ ἀσχολίες πού εἶπαμε χθές, δηλαδή ἐκεῖνα πού εἶπαμε πῶς ἔκαναν οἱ διωρισμένοι φύλακες. Καὶ ἔλεγαν ἀκόμη (οἱ ἱερεῖς τῆς Αἰγύπτου) γιὰ τὸν τόπο μας, πράγμα πού εἶναι πολὺ πιθανό, πῶς τότε ἡ χώρα μας εἶχε τὰ σύνορά της χωρισμένα πρὸς τὸ μέρος τὸν Ἰσθμοῦ καὶ πρὸς τὸ μέρος τῆς ἄλλης στεριᾶς ὡς τὸν Κιθαιρῶνα καὶ τὴν Πάρνηθα καὶ πῶς τὰ σύνορα κατέβαιναν ἀπὸ τὰ βουνὰ καὶ εἶχαν δεξιὰ τὸν Ὠρωπὸ καὶ ἀριστερὰ τὴ θάλασσα, καὶ ἔφθαναν ὡς τὸν ἀσωπὸ ποταμὸ».*

Ἐνα ἀκόμα σημαντικὸ στοιχεῖο, πού διασφύζει ὁ Πλάτων, εἶναι, ὅτι στὴν προκατακλυσμαία Ἀθήνα ὑπῆρχε ἰσότητα μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν⁷.

«*Γι' αὐτὸ ἀκριθῶς καὶ τὸ παρουσιαστικὸ τῆς θεᾶς καὶ τὸ ἀγαλμὰ της ἔχουν ἀνδρικό σχῆμα, ἐπειδὴ ἐκεῖνο τὸν καιρὸ τὰ πολεμικὰ ἔργα ἦταν κοινὰ καὶ στίς γυναῖκες καὶ στοὺς ἀνδρες. Γιὰ τοῦτο τὸ λόγο, σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια ἐκείνη, ἡ θεὰ στολισμένη, ἦταν στοὺς τότε κατοίκους τῆς Ἀττικῆς στολίδιν ἀπόδειξη πῶς, ὅσα ζῶα ζοῦν μαζί, θηλυκὰ καὶ ἀρσενικὰ, καθένα ἀπὸ αὐτὰ ἀδιακρίτως*

6. «*Τίς λεπτομέρειες ὄλων αὐτῶν θὰ τίς δοῦμε ἀργότερα μὲ τὴν ἡσυχία μας, ἔχοντας μπροστά μας τὰ ἴδια τὰ παλιὰ κείμενα*» (Πλάτων «Τίμαιος» 23e).

7. Στὸ ἀπόσπασμα αὐτὸ ὁ Πλάτων βρῖσκει εὐκαιρία νὰ ἐπαναλάβῃ γιὰ μία ἀκόμη φορὰ τὴν ἀγία θέση του (τὴν ὁποία συναντᾶμε ἐπίσης τόσο στὸν «Τίμαιο» ὅσο καὶ στοὺς «Νόμους») περὶ φυσικῆς ἰσότητος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

Προσπάθεια αναπαράστασης της καταστροφής προκατακλυσμαιάς πόλεως από κατακλυσμό με δάση τις πληροφορίες του Πλάτωνος («Τίμαιος»).

Μία άλλη απόπειρα ζωγράφου, να αναπαραστήσει καταποντιζόμενη λόγω κατακυσμού πανάρχαια πόλη.

φτειάχτηκε από τη φύση ικανό να άσκη την άρετή, πού ταιριάζει στο κάθε γένος χωριστά».

Στο στρατό της προκατακλυσμαίας Ἀθήνας ύπηρετοῦσαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἑξίσου: «Ὅσο τοὺς ἦταν δυνατὸ, κρατοῦσαν πάντα τὸν ἴδιο ἀριθμὸ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν στὰ ὄπλα, δηλαδὴ τόσους φύλακες ὅσοι χρειάζονταν γιὰ πόλεμο, κοντὰ εἰκοσι χιλιάδες· τόσοι ἦταν οἱ πολεμιστὲς στὰ χρόνια ἐκεῖνα».

Ἡ γεωμορφολογία τῆς προκατακλυσμαίας Ἀθήνας

Ὁ Πλάτων στὸν «Κριτία» δὲν παραλείπει νὰ δώσῃ καὶ μίαν ἀρκετὰ κατατοπιστικὴ περιγραφή τῆς προκατακλυσμαίας Ἀθήνας καὶ τῆς Ἀττικῆς: «Σχετικὰ δὲ μὲ τὸ κάρημα τούτου τοῦ τόπου ἔλεγαν πὼς ξεπερνοῦσε κάθε ἄλλο μέρος, γι' αὐτὸ καὶ μποροῦσε νὰ τρέφῃ πολλὰ στρατεύματα, πὸν ἔρχονταν ἀπὸ τὰ γύρω μέρη. Μεγάλῃ δὲ ἀπόδειξη τῆς γονιμότητάς του εἶναι τοῦτο ἐδῶ: Τὸ μέρος πὸν τοῦ ἀπέμεινε τώρα μπορεῖ νὰ συγκριθῇ μὲ ὅποιαδήποτε ἄλλη χώρα καὶ ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς γονιμότητάς τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς παραγωγῆς καλῶν καὶ πολλῶν γεννημάτων καὶ καρπῶν, καὶ ἀκόμα ἀπὸ τὴν ἄποψη τῶν πολλῶν καὶ καλῶν βοσκῶν γιὰ τὰ κοπάδια. Τότε δὲ ἐκτὸς ἀπὸ τίς φυσικὲς καλλονές τῆς ἔτρεφε ἡ χώρα μας καὶ πλῆθος κοπάδια (...). Ἐπειδὴ ὅμως ἔγιναν πολλοὶ καὶ μεγάλοι κατακλυσμοὶ μέσα στὰ ἐννιά χιλιάδες χρόνια – γιὰ τὸς τόσους χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε ἕως σήμερα – τὸ χῶμα, πὸν μέσα σὲ αὐτὰ τὰ χρόνια καὶ στὸ διάστημα αὐτῶν τῶν συμβάντων (τῶν κατακλυσμῶν) δὲν μαζενόταν πάνω στὸ ἔδαφος, ὅπως γινόταν σ' ἄλλα μέρη, μὰ κάθε φορὰ μπόλικο ἀπ' αὐτὸ τραβιόταν πρὸς τὰ παραθαλάσσια, χανόταν μέσα στὰ βαθιὰ νερὰ τῆς θάλασσας (...). Στὸν παλιὸ ὅμως καιρὸ, ἐπειδὴ ὁ τόπος μας δὲν εἶχε χάσει τὰ χῶματά του, ἀντὶ γιὰ ξεροθούνια εἶχε ψηλοὺς λόφους γεμάτους χῶμα. Καὶ αὐτὸς ὁ πετρώτοπος, πὸν σήμερα τὸν λένε Φελλέα, τότε ἦταν γεμᾶτος ἀπὸ παχιά χῶματα καὶ τὰ βουνὰ ἦταν γεμᾶτα ἀπὸ πολλὰ δάση... (...). Τὰ ὑπόλοιπα λοιπὸν μέρη τῆς χώρας ἀπὸ τὴ φύση ἦταν τέτοια, καὶ καθὼς ἦταν ἐπόμενο, ἦταν καλλιεργημένα ἀπὸ πραγματι-

κούς γεωργούς... (...). Και ὁ καιρὸς ἦταν στὴν κάθε ἐποχὴ καλός· οὐτὲ ἔκανε πολλὴ ζέστη οὐτὲ καὶ πολλὴ κρύο καὶ ἡ πόλη ἐκεῖνα τὰ χρόνια εἶχε τοὺς κατοίκους τῆς τακτοποιημένους κατὰ τοῦτον ἐδῶ τὸν τρόπο. Ἐν πρώτοις τὸ μέρος τῆς Ἀκρόπολης δὲν ἦταν τότε ὅπως εἶναι τώρα. Γιατὶ κάποτε ἔπεσε πολλὴ βροχὴ καὶ ξέγδαρε ὅλο τὸ γύρω ἀπ' αὐτὴν χῶμα καὶ τὴν ἔκανε γυμνή. (...). Πρωτύτερα ὅμως σὲ ἄλλη ἐποχὴ ἡ Ἀκρόπολη ἦταν τόσο μεγάλη, πὺν ἔφτανε ὡς τὸν Ἡριδανὸ καὶ τὸν Ἰλισσὸ καὶ ἔπαιρνε μέσα καὶ τὴν Πνύκα καὶ εἶχε σύνορό τῆς τὸ Λυκαθηττὸ ἀπὸ τὸ ἀντικρινὸ μέρος τῆς Πνύκας. Ἦταν δὲ ὅλη σκεπασμένη μὲ χῶμα καὶ ἐκτὸς ἀπὸ λίγα μέρη ἦταν στὸ πάνω μέρος ἴσιωμα. Καὶ κατοικοῦνταν στὰ ἀκρινὰ τῆς μὲν μέρη καὶ ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὶς πλαγιές τῆς ἀπὸ τοὺς τεχνίτες καὶ τοὺς γεωργούς ὅσοι καλλιεργοῦσαν τὰ ἐκεῖ κοινὰ μέρη τῆς. Στὸ ἐπάνω δὲ μέρος μόνη ἢ τάξη τῶν πολεμιστῶν εἶχε τὶς κατοικίες τῆς, ὁλόγυρα στὸ ναὸ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ἡφαίστου, περιτριγυρισμένη μ' ἓνα τοῖχο σάν τὸ μάντρωμα κήπου ἐνὸς σπιτιοῦ. Πρὸς τὰ βορινὰ πάλι μέρη εἶχαν σπίτια κοινὰ (οἱ πολεμιστὲς) καὶ χειμωνιάτικες ἐγκαταστάσεις, ὅπου ἔτρωγαν τὸ χειμῶνα ὅλοι μαζί... (...) Τὰ νότια πάλι μέρη τῆς Ἀκρόπολης τὰ χρησιμοποιοῦσαν γιὰ κήπους καὶ γυμναστήρια».

Ὁ Πλάτων ὑποστηρίζει, ὅτι ἡ Ἀττικὴ ἐπιλέχθηκε σὲ προκατακλυσμαία ἐποχὴ ἀπὸ τὴ θεὰ Ἀθηνᾶ, διότι ἦταν ὁ καταλληλότερος τόπος γιὰ τὴν ἐξέλιξη ἀνθρώπινου γένους πὺν θὰ εἶχε θεῖα χαρακτηριστικά· καὶ γιὰ τὴν ἀκρίβεια ὁ τόπος θὰ γεννοῦσε ἀνθρώπους πὺν θὰ ἔμοιαζαν μὲ τὴ θεὰ τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀνδρείας (πολέμου): «Ἐπέλεξε (ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ) τὸν συγκεκριμένο τόπο, ὅπου γεννηθήκατε, ἐπειδὴ προέβλεψε ὅτι τὸ εὐκρατο κλίμα του θὰ ἐπιδράσῃ θετικὰ στὴ σφραροσύνη τῶν ἀνθρώπων. Ἡ θεὰ ἦταν φίλη τοῦ πολέμου καὶ τῆς σοφίας· ἐπέλεξε ἐπομένως τὸν τόπο ἐκεῖνο, πὺν θὰ γεννοῦσε ἀνθρώπους παρόμοιους μὲ αὐτὴν καὶ ἴδρυνε τὴν πρώτη τῆς πόλη. Ἐγκαταστάθηκαν λοιπὸν ἐκεῖ, ἔχοντας τέτοιους καὶ ἀκόμη καλύτερους νόμους καὶ ξεπεράσατε ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα στὴν ἀρετὴ, ὅπως ἄλλωστε θὰ περιμένε κανεῖς ἀπὸ γεννήματα καὶ θρέμματα θεῶν».

Ἵπεραναπτυγμένος ὁ προκατακλυσμαῖος πολιτισμὸς

Στὸν πλατωνικὸ διάλογο «Τίμαιος» γίνεται ξεκάθαρη ἀναφορὰ σὲ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου προκατακλυσμαῖο πολιτισμὸ, ὄχι μόνο σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ στὴ νομοθεσία καὶ στὴ φιλοσοφία ἀλλὰ καὶ στὶς ἐπιστῆμες καὶ τὶς τέχνες: «Στὸ ζήτημα τώρα τῆς φρόνησης βλέπεις πόσο μερίμνησε ἐδῶ ὁ νόμος ἀπὸ τὴν ἀρχή. Ξεκινώντας ἀπὸ τὴν κοσμικὴ τάξη ἀντλήσε ἀπὸ τὸ θεῖκὸ βασίλειο ὄλες τὶς τέχνες πὺν θροῖσκουν ἐφαρμογὴ στὴν ἀνθρώπινη ζωὴ, ὡς τὴ μαντικὴ καὶ τὴν ἱατρικὴ πὺν διασφαλίζει τὴν ὑγεία καὶ ἐξάντλησε ὅλη τὴ σειρά τῶν γνώσεων πὺν ἔπονται».

Ἰσχυρίζεται δηλαδὴ ὁ Πλάτων πὺν πρὶν τὸν κατακλυσμὸ εἶχαν ἐφαρμοστὴ ὄλες οἱ τέχνες – τεχνολογία, πὺν θροῖσκουν ἐφαρμογὴ στὴν ἀνθρώπινη ζωὴ. ἡ μαντικὴ (ὡς τέχνη ἐπικοινωνίας μὲ τὴ συμπαντικὴ ροή) καὶ ἡ ἱατρικὴ ἦταν ὑψηλοτάτου ἐπιπέδου, καὶ εἶχε ἐξάντληθῆ – δηλαδὴ εἶχε φτάσει στὸ ὑψηλότατο δυνατὸ ἐπίπεδο – ἡ γνωστικὴ ἱκανότητα τῶν ἀνθρώπων στοὺς τομεῖς τῆς ἐπιστῆμης καὶ τῆς τεχνολογίας. Τὸν ἴδιο ἰσχυρισμὸ του γιὰ ἀναπτυγμένο προκατακλυσμαῖο πολιτισμὸ ὁ Πλάτων ἐπαναλαμβάνει καὶ στὸ ἔργο τῆς μεγάλης ὠριμότητάς του, τοὺς «Νόμους» (βιβλίο Γ', 687c - 681). Ὁ διάλογος πὺν ἀκολουθεῖ γίνεται μεταξὺ τοῦ Ἀθηναίου (ΑΘ.) καὶ τοῦ Κλεινία (ΚΛ.):

«ΑΘ.: Νὰ ὑποθέσουμε ἐπίσης ὅτι καταστράφηκαν συθέμελα ὅλες οἱ πεδινὲς καὶ οἱ παραθαλάσσιες πόλεις;

»ΚΑ. Ἄς τὸ ὑποθέσουμε.

»ΑΘ. Ἔτσι ὅμως καταστράφηκαν ὅλα τὰ ἐργαλεῖα καὶ οἱ ἀνακαλύψεις, πὸν εἶχαν γίνε, σχετικὰ μὲ τὴν πολιτικὴ ἢ μὲ ὁποιοδήποτε ἄλλο πεδίο γνώσης. Γιατί, φίλοι μου, ἂν οἱ ἀνακαλύψεις τοὺς εἶχαν μείνει ἄθικτες ἀπὸ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου, ὅπως τὶς ἔχουμε σήμερα, δὲν θὰ ὑπῆρχε περιθώριο γιὰ καινούργιες ἐφευρέσεις».

Στὸ παραπάνω ἀπόσπασμα ὁ Πλάτων δὲν ἀφήνει καμμία ἀμφιβολία: Ἄν οἱ ἐφευρέσεις τοῦ προκατακλυσμαίου πολιτισμοῦ δὲν εἶχαν χαθῆ, ἢ μεταγενέστερη ἀνθρωπότητα δὲν θὰ εἶχε τίποτα νὰ ἐφεύρη, ἐννοώντας φυσικὰ ὅτι ὁ πολιτισμὸς ἐκεῖνος εἶχε φτάσει στὸ ὑψηλότερο τεχνολογικὸ καὶ πολιτισμικὸ ἐπίπεδο. Δίνει μάλιστα καὶ μὴ ἰκανοποιητικὴ ἀπάντηση σὲ ὅσους ἔχουν χωρίσει τὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας σὲ περιόδους πὸν ὀνομάζονται: «Παλαιολιθική», «Νεολιθική», «Τοῦ Χαλκοῦ» κ.ο.κ. Περιγράφει λοιπὸν τί ἐπικράτησε μετὰ τὸν κατακλυσμὸ:

«Ἐκεῖνη τὴν ἐποχὴ πρέπει νὰ ἐνιωθῶν εὐχαρίστηση ὅταν συναντιόταν, τόσο λίγοι πὸν ἦταν. Σίγουρα ὅλα τὰ μέσα ἐπικοινωνίας, πὸν ἴσως χρησιμοποιοῦσαν γιὰ τὶς ἐπαφές τοὺς στὴ στεριά καὶ τὴ θάλασσα, θὰ εἶχαν καταστραφῆ μαζὶ μὲ τὶς μεθόδους κατασκευῆς τοὺς. Ἔτσι πιστεύω δὲν τοὺς ἦταν εὐκόλο νὰ ἔρχονται σὲ ἐπαφὴ μεταξύ τοὺς. Ἐπῆρχε ἔλλειψη ξυλείας, ἐνῶ τὸ σίδηρο, ὁ χαλκὸς καὶ τὰ ὑπόλοιπα μέταλλα ἀνακατεύτηκαν, χώθηκαν μέσα στὴ γῆ καὶ ἦταν δύσκολο πιά νὰ τὰ ξεχωρίσουν. Κι ἂν ἀπόμειναν ἀκόμα ὠριμμένα ἐργαλεῖα κάπου στὰ θοννά, σὲ λίγο καταστράφηκαν ἀπὸ τὴ σκουριὰ καὶ δὲν μποροῦσαν ν' ἀντικατασταθοῦν, πρὶν μάθουν οἱ ἀνθρωποι καὶ πάλι τὴν τεχνικὴ τῆς ἐπεξεργασίας τῶν μετάλλων. Ὅλες ὅμως οἱ τέχνες πὸν βασίζονται στὸ σίδηρο, στὸν χαλκὸ καὶ στὰ ἄλλα μέταλλα εἶχαν χαθῆ σ' ἐκεῖνη τὴν περίοδο καὶ γιὰ ἀκόμη μεγαλύτερο διάστημα (...) Ὅσο γιὰ τὴν ἀγγειοπλαστικὴ καὶ ὑφαντικὴ τέχνη, δὲν χρειάζονταν καθόλου σίδηρο. Ὁ Θεὸς ἔδωσε αὐτὲς τὶς δύο τέχνες στοὺς ἀνθρώπους, γιὰ νὰ φτειάχνουν ὅ,τι ἤθελαν, ἔτσι ὥστε, ἂν ποτὲ τύχαινε τὸ ἀνθρώπινο γένος νὰ μὴ θρῖσκη μέταλλα, νὰ μπορῆ νὰ ἀναγενῶται καὶ νὰ ἀναπτύσσεται ἀπὸ τὴν ἀρχή».

Ἡ ἐπεξεργασία καὶ χρῆση τῶν μετάλλων ὡς τέχνη χάθηκε, μᾶς βεβαιώνει ὁ Πλάτων καὶ μάλιστα γιὰ πολὺ μεγάλο χρονικὸ διάστημα. Ἡ ἀνθρωπότητα ἐπέστρεψε στὴν βαρβαρότητα καὶ ξεκίνησε πάλι ἀπὸ τὴν ἀρχή.

[Σὲ ἐπόμενο τεῦχος: Ἡ πλήρης ἐπαλήθευση τῶν πληροφοριῶν τοῦ Πλάτωνος ἀπὸ τὶς ἀνακαλύψεις τῆς νεώτερης ἐπιστήμης.]

Στέφανος Μυτιληναῖος

[Εἰδικευμένες ἔρευνες καὶ πλήρες ἀποδεικτικὸ ὑλικὸ γιὰ τὸν Χαμένο Παγκόσμιο Προκατακλυσμαῖο Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ βλ. στὸν «Δαυλὸ» τόμοι 1982, 1983, 1985, 1987, 1988, 1990, 1991, 1993, 1995, 1998, 1999, 2000, 2001.]